

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: CA-14P/120/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5322202252
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Lenártová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2023:5322202252.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina sudkyňou A. B. B. vo veci starostlivosti o maloleté dieťa:
C. D. E., nar. XX.XX.XXXX,

zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, zverené do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa, dieťa rodičov – matka F. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. G. a otec A. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. F. XXX, o návrhu navrhovateľa: D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. F. XXX, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o., so sídlom Ul. 17. novembra 3215, 022 01 Čadca, IČO: 50 473 522, o zákaze styku, takto

rozhodol:

- I. Styk matky F. E., nar. XX.XX.XXXX, s mal. C. D. E., nar. XX.XX.XXXX, sa zakazuje.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 07.09.2022 navrhovateľ (starý otec) žiadal o zákaz styku matky s maloletou. Svoj návrh odôvodnil tým, že maloletá mu bola rozhodnutím súdu zverená do náhradnej osobnej starostlivosti. Matka sa o maloletú od narodenia nijakým spôsobom nestarala. Matka spolu s jeho synom požívali omamné látky, čo aj bolo dôvodom rozvodu ich manželstva. Jeho syn sa snaží pracovať, zariadiť si nový život, pričom dbajú na to, aby sa vyhýbal omamným a psychotropným látkam. Matke maloletej dávali mnohokrát šancu, našli jej bývanie u jeho sestry, zo strany matky však nebola pomoc prijatá, začala vyvádzať a užívať znovu návykové látky. Opätovne začala chodiť do Čadce, kde má bývať na nejakom byte spoločne s partiou a znovu požíva omamné a psychotropné látky, chcela si aj podrezať žily a skončila na psychiatrii v Žiline. Taktiež im spôsobuje starosti, keď mnohokrát príde k nim domov, chodí po záhrade, snaží sa domôcť vstupu do domu, pričom je nafetovaná alebo pod vplyvom návykových látok. Matka nemá na dcéru dobrý vplyv. Matka by mala najskôr absolvovať liečenie, aby mohla riadne fungovať, aktuálne nie je pre maloletú dobrým príkladom.

2. Otec sa k návrhu písomne nevyjadril, na pojednávaní s ním súhlasil.

3. Navrhovateľ na pojednávaní uviedol, že matka bola pred 3 týždňami v obci Nová Bystrica. Bola zjavne pod vplyvom omamných látok. Prišla s rómskym spoluobčanom a chcela sa stretnúť s maloletým dieťaťom. V podstate to stretávanie sa matky je skôr v takých nárazových intervaloch, kedy viditeľne chodí pod vplyvom omamných látok a nie je v záujme maloletej, aby sa za takejto situácie matka s ňou stretávala. Konania matky na polícii nenahlásil.

4. Kolízna opatrovníčka na pojednávaní uviedla, že boli vykonávať v októbri 2023 šetrenie s tým, že s rodinou bude spolupracovať Združenie Návrat. Matka, aj keď chodí teda k dcére nepravidelne, bola

takto v júni 2023, kedy prišla opitá. Bola vyzývavo oblečená. V podstate keď je s ňou aj otec, ten sa vždy ňou dá zviešť na zlé chodníčky. Bola aj v máji 2023, keď mala maloletá narodeniny, ale robila tam problémy. Pokradla aj nejaké veci z domácnosti starých rodičov, čo oni však nehlásili na políciu. Pokiaľ maloletá nie je v kontakte s matkou, tak je v klude a jej správanie je v poriadku. Keď sa však objaví matka, tak maloletá vrieska, ziapa. V septembri 2023 starí rodičia matku zablokovali. Aj keď matka pravidelne maloletú dcéru nenavštevuje, starí rodičia potrebujú klud na zabezpečenie riadnej starostlivosti o vnučku a návštevy narúšajú aj stabilitu náhradnej osobnej starostlivosti. Majú informácie, že pravidelne sa objavuje v obci. Všetky tieto návštevy matky u dieťaťa nie sú v záujme maloletého dieťaťa, preto navrhujú návrhu starého otca v celom rozsahu vyhovieť. Matke bola navrhnutá aj liečba závislosti, keďže úrad spolupracuje aj s plnoletými osobami, avšak túto možnosť nevyužila. Ani na jedno stretnutie sa nedostavila. Oni nemajú záujem o to, aby bolo matke bránené v styku, avšak je potrebné, aby si upravila svoje pomery, pretože pokiaľ si tieto neupraví, tak takéto stretávanie matky s maloletou nie je v záujme maloletej. Výživné na maloletú neplatí matka riadne, budú to musieť riešiť cestou exekúcie.

5. Matka sa k návrhu písomne nevyjadrila, na pojednávanie nariadené v tejto veci sa nedostavila, svoju neprítomnosť neospravedlnila ani nepožiadala o odročenie pojednávania. Za danej situácie súd pojednával v jej neprítomnosti.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a rozhodol podľa nasledovných ustanovení zákonov:

7. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

8. Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa k rodičom.

9. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že o úprave práv a povinností k mal. C. D. bolo naposledy rozhodnuté uznesením Okresného súdu Čadca, č. k. 14P/54/2022-77 zo dňa 11.07.2022, ktorým bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca (navrhovateľa) a rodičom bola upravená vyživovacia povinnosť na maloletú.

10. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca zo dňa 23.11.2022 vyplýva, že v domácnosti sú vytvorené vhodné podmienky zodpovedajúce potrebám maloletého dieťaťa. Dieťa má v domácnosti vytvorené vhodné podmienky pre pokojný spánok a hru. Hygiena a čistota priestorov v domácnosti je na primeranej úrovni. Maloletá má ku svojim starým rodičom vytvorený veľmi blízky citový vzťah. Starí rodičia sa v rozhovore vyjadrili, že matka navštevuje svoju maloletú dcéru cca 1x týždenne. Chodí pod vplyvom omamných látok a alkoholu. Je veľmi problematická. Domáha sa ísť do domu, stará matka uviedla, že sa tam doslova „vtisne“ a potom majú problém ju z domu dostať. Je veľmi hlučná, vulgárna, agresívna. Búcha, trieska, kričí ako vyšinutá. Starí rodičia už viac krát kontaktovali políciu. Toto správanie matky vytvára v domácnosti napätie, strach, obavy. Maloletá je vždy doma a veľmi citlivo vníma tieto skutočnosti. Starí rodičia sa vyjadrili, že motiváciou matky ani tak nie je kontakt s dcérou, ale chce v dome prespať, najesť sa a podobne, nakoľko si myslia, že nemá kde ísť. Keď aj do domácnosti príde, o dcéru neprejavuje dostatočný záujem, nehrá sa s ňou, nekomunikuje. Hovorí na ňu po maďarsky. Ďalším problémom, ktorý spôsobuje matka svojimi návštevami v domácnosti je správanie otca, ktorý žije s rodinou v spoločnej domácnosti. Starí rodičia mu dali šancu, aby zmenil svoj spôsob života. Otec je matkou vždy ovplyvňovaný. Keď je v kontakte s ňou, požíva omamné látky. Inak, keď nie je pod jej vplyvom, snaží sa pracovať, pomáha v domácnosti a podobne. Navrhujú návrhu starého otca vo veci zákazu styku dieťaťa s matkou vyhovieť, nakoľko takéto návštevy matky nie sú v záujme maloletého dieťaťa. Matka pod vplyvom omamných látok ohrozuje psychický vývoj maloletého dieťaťa, tiež jeho mravnú výchovu a v neposlednom rade ohrozuje aj stabilné výchovné prostredie náhradnej osobnej starostlivosti.

11. Z trestného rozkazu Okresného súdu Čadca, č. k. 2T/31/2023-51 zo dňa 20.04.2023, vyplýva, že matka bola uznaná vinou z prečinu krádeže.

12. Z odpisu z registra trestov u matky bolo zistené, že obsahuje 3 záznamy. Dva trestné rozkazy, podľa ktorých bola odsúdená za prečin krádeže, boli zrušené trestným rozkazom Okresného súdu Senica, sp. zn. SI-8T/34/2023, ktorým bola uznaná vinnou za prečin krádeže a bol jej uložený súhrnný trest odňatia slobody podmienene na 4 mesiace so skúšobnou dobou v trvaní 1 roka do 30.06.2024.

13. Z výpisu z Centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov vyplýva, že matka sa dopustila 5 priestupkov, a to úmyselné spôsobenie škody na cudzom majetku krádežou, viedla motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu a nie je držiteľkou vodičského oprávnenia, nepoužila reflexné prvky, hoci ich použiť mala.

14. Vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, je prvoradý záujem mal. dieťaťa. Záujem dieťaťa pri rozhodovaní o obmedzení, resp. zákazu styku rodiča s maloletým dieťaťom možno vidieť nielen v ochrane fyzického (pred prípadným fyzickým útokom, napríklad vo forme bitia, kopania) a psychického (napríklad z dôvodu vytesnenia si a následného nepripomínania si negatívnych zážitkov vo vzťahu k rodičovi) zdravia maloletého, ale aj v dôsledku jeho ochrany pred možnou neurotizáciou a psychotizáciou dieťaťa z dôvodu styku s rodičom, resp. ako ochrana maloletého pred rodičom, ktorý je pre neho nevhodným životným príkladom, napríklad ak by ohrozoval mravnosť maloletého dieťaťa z dôvodu svojho sociálneho úpadku alebo preberania negatívnych vzorov správania, neprijateľných postojov a reakcií k blízkym osobám, či skupinám a podobne.

15. Ustanovenie § 25 ods. 3 Zákona o rodine umožňuje súdu veľmi účinne zasiahnuť do vzájomného pomeru rodiča a dieťaťa tým, že súd obmedzí styk dieťaťa s rodičom, alebo ho dokonca zakáže. Také zásahy súdu sú možné len vtedy, keď je to potrebné v záujme dieťaťa, teda keď styk ohrozuje jeho fyzické či psychické zdravie, pričom ide o opatrenie, ktoré prenikavo zasahuje do práv a povinností rodiča. Na vyslovenie zákazu styku treba dospieť k záveru, že uskutočňovanie styku rodiča s maloletým dieťaťom naozaj ohrozuje záujem dieťaťa a že je to nevyhnutné v záujme zdravého vývoja maloletej (napr. ohrozenie fyzického či psychického zdravia, ohrozenie mravného vývoja alebo nevhodnosti životného príkladu rodiča vzhľadom na jeho spôsob života). O tak tvrdom opatrení by mal súd rozhodnúť zásadne len po vykonaní právne významných dôkazov. Ide totiž o opatrenie, ktoré má súd použiť len v najkrajnejších prípadoch, keď zistí, že stykom rodiča a dieťaťa sa do tej miery narušuje výchova dieťaťa, že to ohrozuje jeho zdravotný stav. Zákaz styku rodiča s dieťaťom odníma rodičovi, ktorému dieťa nebolo zverené do výchovy, právo stýkať sa s dieťaťom akýmkoľvek spôsobom. Rozhodnutie súdu o zákaze styku rodiča s dieťaťom znamená preto citeľný zásah do jeho rodičovských práv. Rodičovské práva sú zákazom styku podstatne obmedzené a výchovný vplyv rodiča je tým prakticky vylúčený.

16. Z vyjadrenia navrhovateľa a kolíznej opatrovníčky, listinných dôkazov (najmä správy o prešetrení pomerov v rodine dieťaťa) a oboznámených lustrácii či v registri trestov alebo v evidencii priestupkov vyplýva, že matka nie je vhodným vzorom pre svoju dcéru, nakoľko je užívateľkou omamných látok, pod vplyvom ktorých je hlučná, agresívna a vulgárna. Snaží sa dostať do domácnosti navrhovateľa a je problém, aby ju potom z domu dostali preč. Maloletá, ktorá je útleho detského veku, toto citlivo vníma. V domácnosti navrhovateľa matka tak vytvára napätie, strach a obavy, narúša svojou prítomnosťou stabilitu náhradnej osobnej starostlivosti. Matka sa dopustila aj trestnej činnosti, kedy bola právoplatne odsúdená za krádež a pácha priestupky, možno preto konštatovať, že nie je dobrým vzorom pre maloleť. Aktuálne sa o maloleť zaujíma sporadicky, prichádza však v stave zjavne pod vplyvom návykových látok a rozrušuje maloleť. Matka neplatí riadne ani výživné.

17. Z uvedeného dôvodu má súd za to, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby súd styk matky s maloletým dieťaťom zakázal, a to aj z preventívnych dôvodov, preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

18. Súd poukazuje, že rodič, ktorému bol styk s maloletým dieťaťom zakázaný v prípade, ak nezostane pasívnym a vyvinie snahu po svojej náprave, môže nepriaznivé rozhodnutie vo svoj prospech zvrátiť a dosiahnuť styk s maloletým dieťaťom, nakoľko súd v zmysle § 26 Zákona o rodine môže zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv

a povinností, ak sa zmenia pomery. Matke bola ponúknutá pomoc zo strany úradu práce, ktorú v minulosti nevyužila, ale môže zmeniť názor a ponúknutú pomoc prijať.

19. Nakoľko súd nezistil žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa, rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

20. Po vyhlásení rozsudku sa navrhovateľ, otec a kolízna opatrovníčka vzdali práva podať voči nemu odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je odvolanie prípustné.

Odvolanie je potrebné podať v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozsudku, na Okresnom súde Žilina.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku tohto konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.